YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)
22 päivänä maaliskuuta 2002 *

Asiassa C-24/02,

jonka Tribunal de commerce de Marseille (Ranska) on saattanut yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Marseille Fret SA

vastaan

Seatrano Shipping Company Ltd

ennakkoratkaisun tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen (EYVL 1972, L 299, s. 32) tulkitsemisesta, sellaisena kuin yleissopimus on muutettuna Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 9 päivänä lokakuuta 1978 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 304, s. 1, muutettu teksti s. 77), Helleenien tasavallan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 25 päivänä lokakuuta 1982 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 388, s. 1), Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 26 päivänä toukokuuta 1989 tehdyllä

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

yleissopimuksella (EYVL L 285, s. 1) ja Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 29 päivänä marraskuuta 1996 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 1997, C 15, s. 1), sekä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) tulkitsemisesta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Wathelet ja A. Rosas,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Tribunal de commerce de Marseille on 22.1.2002 tekemällään välipäätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 31.1.2002, esittänyt neljä ennakkoratkaisukysymystä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen (EYVL 1972, L 299, s. 32) tulkitsemisesta, sellaisena kuin yleissopimus on muutettuna Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 9 päivänä lokakuuta 1978 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 304, s. 1, muutettu teksti s. 77), Helleenien tasavallan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 25 päivänä lokakuuta 1982 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 388, s. 1), Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan

liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 26 päivänä toukokuuta 1989 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 285, s. 1) ja Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 29 päivänä marraskuuta 1996 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 1997, C 15, s. 1; jäljempänä Brysselin yleissopimus ja liittymissopimukset), sekä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty menettelyssä, jossa vastapuolina ovat Marseille Fret SA -yhtiö (jäljempänä Marseille Fret), kotipaikka Marseille, ja Seatrano Shipping Company Ltd -yhtiö (jäljempänä Seatrano Shipping), kotipaikka Limassol (Kypros).

Kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymykset

3 Marseille Fret on haastanut 6.11.2000 Seatrano Shippingin Tribunal de commerce de Marseilleen, jotta Seatrano Shipping määrättäisiin maksamaan vahingonkorvausta taloudellisesta vahingosta, jonka Marseille Fret väittää kärsineensä sellaisen aikaisemman oikeusriidan yhteydessä Seatrano Shippingin tekemästä haitanteosta, josta Lontoossa (Yhdistynyt kuningaskunta) oleva välimiesoikeus on lokakuussa 1999 antanut välitystuomion.

4 Seatrano Shippingin vaatimuksesta High Court of Justice (Yhdistynyt kuningaskunta) on 20.3.2001 tehnyt "anti suit injunction" -päätöksen, jossa Marseille Fret määrättiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa määrättävien seuraamusten uhalla peruuttamaan kanne, jonka se oli saattanut Tribunal de commerce de Marseillen käsiteltäväksi.

5 Näin ollen Marseille Fret päätti peruuttaa kanteensa. Seatrano Shipping vastusti tätä ja vaati vastakanteessa vahingonkorvausta menettelyn väärinkäytöstä.

6 Näissä olosuhteissa Tribunal de commerce de Marseille EY:n perustamissopimuksen 177 artiklaan (josta on tullut EY 234 artikla) viitaten päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat neljä ennakkoratkaisukysymystä:

"1) Onko vuoden 1968 Brysselin yleissopimusta, joka on toistettu 22.12.2000 annetussa asetuksessa N:o 44/2001, tulkittava siten, että sen II osastossa olevilla määräyksillä mahdollistetaan se, että yhden jäsenvaltion tuomioistuin voi evätä toisen sopimusvaltion kansalaiselta oikeuden nostaa kanne sellaisissa tuomioistuimissa, jotka niin kansallisen kuin yhteisön oikeuden mukaan ovat tämän luonnollisia tuomioistuimia?

2) Voiko englantilainen tuomioistuin 'anti suit injunction' -menettelyllä evätä oikeuden tuomioistuinkäsittelyyn sellaisessa toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, joka vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen, joka on toistettu 22.12.2000 annetussa asetuksessa N:o 44/2001, nojalla voi kuitenkin olla toimivaltainen?

3) Voiko englantilainen tuomioistuin kyseessä olevalla menettelyllä evätä muiden jäsenvaltioiden tuomioistuimilta mahdollisuuden päättää siitä, ovatko ne toimivaltaisia, vaikka lienee niin, että tämä mahdollisuus johtuu 22.12.2000 annetun asetuksen N:o 44/2001 II luvussa olevista määräyksistä?

4) Voidaanko perustavanlaatuista periaatetta, joka koskee oikeutta saada asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi, sellaisena kuin Euroopan yhteisöjen tuomioistuin sitä suojelee, tulkita siten, että sen mukaista on, että englanti-

laisessa 'anti suit injunction' -menettelyssä määriteltyjen seuraamusten uhalla yhteisön kansalaisen on peruutettava sellainen kanne, joka on itsenäinen ja joka on jo saatettu ranskalaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi?"

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaisuus

7 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 92 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi jatkamatta asian käsittelyä ratkaista asian perustellulla määräyksellä julkisasiamiestä kuultuaan, jos yhteisöjen tuomioistuin ei selvästi ole toimivaltainen ratkaisemaan kannetta tai jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

8 On heti syytä korostaa, että vaikka yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt neljä ennakkoratkaisukysymystä on laadittu eri tavalla, niillä on sama kohde. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii näillä kysymyksillä saamaan tietoa siitä, mitä vaikutuksia High Court of Justicen tekemällä "anti suit injunction" -päätöksellä voi olla Brysselin yleissopimuksen ja asetuksen N:o 44/2001 mukaisesti siinä asiassa, joka sen käsiteltäväksi on saatettu.

9 Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta tulkita Brysselin yleissopimusta on määritelty yleissopimuksen tulkitsemisesta yhteisöjen tuomioistuimessa 3.6.1971 tehdyssä pöytäkirjassa (EYVL 1975, L 204, s. 28), sellaisena kuin se on muutettuna liittymissopimuksilla (jäljempänä pöytäkirja).

10 Toisin kuin EY 234 artiklassa, jota ei voida soveltaa tässä asiassa, pöytäkirjassa annetaan tietyille, sen 2 artiklassa tarkoitetuille tuomioistuimille mahdollisuus pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua Brysselin yleissopimuksen tulkintaa koskevissa kysymyksissä, joten tältä osin on aiheellista tutkia, onko yhteisöjen tuomioistuimella toimivalta ratkaista sille esitetyt kysymykset.

11 Pöytäkirjan 2 artiklan 1 ja 3 kohdassa luetellaan nimenomaisesti ja tyhjentävästi — ensimmäisessä suoraan ja toisessa viittaamalla Brysselin yleissopimuksen 37 artiklaan — ne tuomioistuimet, joilla on toimivalta saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Saman artiklan 2 kohdassa lisätään, että tämä toimivalta on myös sopimusvaltioiden tuomioistuimilla niiden käsitellessä muutoksenhakuasiaa.

12 Ranskalaisia Tribunal de commerceja ei mainita pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdassa eikä Brysselin yleissopimuksen 37 artiklassa. Pääasiaan liittyvistä asiakirjoista käy lisäksi ilmi, että välipäätös on tehty ensimmäisen oikeusasteen menettelyn yhteydessä.

13 Tästä seuraa, että kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa Tribunal de commerce de Marseillella ei ole toimivaltaa esittää yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymystä Brysselin yleissopimuksen tulkinnasta.

14 Siltä osin kuin on kyse asetuksesta N:o 44/2001 riittää, kun todetaan, että se on tullut voimaan vasta 1.3.2002 eli sen jälkeen, kun ennakkoratkaisupyyntö on tehty. Lisäksi on syytä huomauttaa, että koska tämä asetus on annettu EY 61 artiklan c kohdan perusteella, EY 68 artiklan 1 kohdasta seuraa, että ainoastaan sellaiset kansalliset tuomioistuimet, joiden päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, voivat pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua sen tulkitsemisesta.

15 Näin ollen on sovellettava työjärjestyksen 92 artiklan 1 kohtaa ja todettava, että yhteisöjen tuomioistuin ei selvästi ole toimivaltainen vastaamaan Tribunal de commerce de Marseillen esittämiin kysymyksiin.

Oikeudenkäyntikulut

16 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin ei selvästi ole toimivaltainen vastaamaan Tribunal de commerce de Marseillen 22.1.2002 tekemällään päätöksellä esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin.

Annettiin Luxemburgissa 22 päivänä maaliskuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

P. Jann

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja